

Sygn. akt: II Ka 315/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Dąbrowska

Sędziowie: SO Marek Konrad

SO Ryszard Warda

Protokolant: Monika Iwańska

przy udziale oskarżyciela publicznego: Prokuratora Prok. Rej. Marka Garwarskiego

oraz osk. pos.:M.

po rozpoznaniu 29 października 2018 r.

sprawy: **M. D.** c. J., **J. D.** s. K., **I. D.** c. J. osk. o czyny z art. 286§1 kk i in. oraz **J. G. (1)** s. S. osk. z art. 271§3 kk

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrołęce z 24 maja 2018 r. r. sygn. akt II K 134/17

orzeka:

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonych M. D., J. D., I. D. oraz J. G. (2) po 840 zł zwrotu kosztów ustanowienia obrońców.

Sygn. akt II Ka 315/18

UZASADNIENIE

M. D. c. J. i D. z d. N. została oskarżona o to, że:

- w okresie od dnia 8.02.2012 r. do 26.10.2012 r. w W., G. i O. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z J. D. i I. D. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadziła M. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 50 000 zł, w ten sposób, że wbrew warunkom umowy zawartej z w/ w jednostką w dniu 12.04.2012 r. nie przeprowadziła kursu dla operatorów wózków jezdniowych z napędem silnikowym - teoretycznego i praktycznego w wymiarze godzin określonych w umowie i programie szkolenia, nie dostarczyła uczestnikom szkolenia cateringu oraz gadżetów promujących Europejski Fundusz Socjalny, nie zorganizowała szkolenia kursantów w zakresie BHP oraz badań lekarskich przez lekarza medycyny pracy a także nie przeprowadziła egzaminu weryfikującego nabycie przez uczestników szkolenia podczas kursu umiejętności, sporządzając na tę okoliczność poświadczające dokumenty w postaci: protokołu z egzaminu przeprowadzonego w dniach 18.08.2012 r. oraz 29-30.09.2013 r. przez komisję egzaminacyjną w składzie (...), I. D. oraz M. D. oraz zaświadczenia z dnia 30.09.2012 r. o ukończeniu kursu przez M. K. nr (...), P. K. nr (...), A. R. nr (...), E. Z. nr (...), R. M., nr (...), J. O. nr (...), J. P. nr (...), M. S. nr (...), Z. T. nr (...), A. P. nr (...), protokołu odbioru wykonania

przez J. G. (1) pracy polegającej na przeprowadzeniu szkolenia teoretycznego z zakresu BHP w wymiarze 8 godzin uczestników kursu operatorów wózków jezdniowych z napędem silnikowym, po czym w dniu 26.10.2012 r. złożyła wniosek o płatność kwoty 50.000 zł wynikającą z w/w umowy, wprowadzając tym w/w jednostkę w błąd co do istnienia podstawy wypłaty środków t.j. o czyn z art.286 § 1 k.k. i art.271§ 3 k.k. w zw. z art.12 k.k.

J. D. syna K. i H. z domu U. został oskarżony o to, że:

- w okresie od dnia 08.02.2012 r. do 26.10.2012 r. w W., G. i O., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z M. D. i I. D., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził M. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 50.000 zł w ten sposób, że wbrew warunkom umowy zawartej z w/w jednostką w dniu 12.04.2012 r. przez M. D., nie przeprowadzili kursu dla operatorów wózków jezdniowych z napędem silnikowych - teoretycznego i praktycznego w wymiarze godzin określonym w umowie i programie szkolenia, nadto M. D. nie dostarczyła uczestnikom szkolenia cateringu oraz gadżetów promujących Europejski Fundusz Socjalny, nie zorganizowała szkolenia kursantów w zakresie BHP oraz badań lekarskich przez lekarza medycyny pracy, a także nie przeprowadzili egzaminu weryfikującego nabycie przez uczestników podczas kursu umiejętności, sporządzając na tę okoliczność poświadczające nieprawdę dokumenty w postaci: protokołu z egzaminu przeprowadzonego w dniach 18.08.2012 r. oraz 29-30.09.2013 r. przez komisję egzaminacyjną w składzie: J. D., I. D. oraz M. D. oraz zaświadczenia z dnia 30.09.2012 r. o ukończeniu kursu przez: M. K. - nr (...), P. K. - nr (...), A. R. nr (...), E. Z. - nr (...), R. M. - nr (...), J. O. - nr (...), J. P. - nr (...), M. S. - nr (...), Z. T. - nr (...), A. P. - nr (...), protokołu odbioru wykonania przez J. G. (1) pracy polegającej na przeprowadzeniu szkolenia teoretycznego z zakresu BHP w wymiarze 8 godzin uczestników kursu operatorów wózków jezdniowych z napędem silnikowym, po czym w dniu 26.10.2012r. M. D. złożyła wniosek o rozliczenie otrzymanej płatność kwoty 50.000zł wynikającą z w/w umowy, wprowadzając tym w/w jednostkę w błąd co do istnienia podstawy wypłaty tych środków,

tj. o czyn z art. 286 §1 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. 12 k.k.

I. D. córka J. i D. z domu N. została

oskarżona o to, że:

- w okresie od dnia 08.02.2012 r. do 26.10.2012 r. w W., G. i O., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z M. D. i J. D., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadziła M. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 50.000 zł w ten sposób, że wbrew warunkom umowy zawartej z w/w jednostką w dniu 12.04.2012 r. przez M. D., nie przeprowadziła kursu dla operatorów wózków jezdniowych z napędem silnikowych - teoretycznego i praktycznego w wymiarze godzin określonym w umowie i programie szkolenia, nadto M. D. nie dostarczyła uczestnikom szkolenia cateringu oraz gadżetów promujących Europejski Fundusz Socjalny, nie zorganizowała szkolenia kursantów w zakresie BHP oraz badań lekarskich przez lekarza medycyny pracy, a także nie przeprowadziła egzaminu weryfikującego nabycie przez uczestników podczas kursu umiejętności, sporządzając na tę okoliczność poświadczające nieprawdę dokumenty w postaci: protokołu z egzaminu przeprowadzonego w dniach 18.08.2012 r. oraz 29-30.09.2013 r. przez komisję egzaminacyjną w składzie: J. D., I. D. oraz M. D. oraz zaświadczenia z dnia 30.09.2012r. o ukończeniu kursu przez: M. K. - nr (...), P. K. - nr (...), A. R. nr (...), E. Z. - nr (...), R. M. - nr (...), J. O. - nr (...), J. P. - nr (...), M. S. - nr (...), Z. T. - nr (...), A. P. - nr (...), po czym w dniu 26.10.2012r. M. D. złożyła wniosek o rozliczenie otrzymanej płatność kwoty 50.000 zł wynikającą z w/w umowy, wprowadzając tym w/w jednostkę w błąd co do istnienia podstawy wypłaty tych środków, tj. o czyn z art. 286 §1 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

J. G. (1) syn S. i J. z domu C. został oskarżony o to, że:

- w nieustalonym czasie, nie dawniej niż w dniu 08.02.2012 r. i nie później niż w dniu 26.10.2012 r. w O., będąc uprawnionym do przeprowadzenia szkolenia z zakresu BHP, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, poświadczyl nieprawdę co do okoliczności mającej znaczenie prawne, potwierdzając w protokole odbioru wykonania

pracy przeprowadzenie szkolenia teoretycznego z zakresu BHP w wymiarze 8 godzin uczestników kursu operatorów wózków jezdniowych z napędem silnikowym organizowanego przez Centrum Szkolenia D. M. D.

tj. o czyn z art. 271 § 3 k.k.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce wyrokiem z dnia 24 maja 2018 r. wydanym w sprawie o sygn. akt. II K 134/17 oskarżonych M. D., J. D., I. D. oraz J. G. (1) uniewinnił od popełnienia zarzucanych im w akcie oskarżenia czynów. Na podstawie art. 632 pkt. 2 k.p.k. koszty postępowania w sprawie przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wniósł Prokurator Rejonowy w Ostrołęce zaskarżył go:

- w części dotyczącej uniewinnienia M. D. od popełnienia zarzucanych jej czynów z art. 271 § 1 i 3 kk polegających na poświadczeniu nieprawdy w dokumentach w postaci zaświadczenia z dnia 30.09.2012 r. o ukończeniu kursu przez: M. K. - nr (...), P. K. - nr (...), A. R. nr (...), E. Z. - nr (...), R. M. - nr (...), J. O. - nr (...), J. P. - nr (...), M. S. - nr (...), Z. T. - nr (...), A. P. - nr (...) oraz w protokole z egzaminu przeprowadzonego w dniach: 18.08.2012 r. oraz 29-30.09.2013 r. przez komisję egzaminacyjną w składzie: J. D., I. D. i M. D., a także w protokole odbioru wykonania przez J. G. (1) pracy podlegającej na przeprowadzeniu szkolenia teoretycznego z zakresu BHP w wymiarze 8 godzin uczestników kursu operatorów wózków jezdniowych z napędem silnikowym- na niekorzyść oskarżonej

- w części dotyczącej uniewinnienia oskarżonego J. D. od popełnienia zarzucanych mu czynów z art. 271 § 1 i 3 k.k. polegających na poświadczeniu nieprawdy w dokumentach w postaci zaświadczeń z dnia 30.09.2012 r. o ukończeniu kursu przez: M. K. - nr (...), P. K. - nr (...), A. R. nr (...), E. Z. - nr (...), R. M. - nr (...), J. O. - nr (...), J. P. nr (...), M. S. - nr (...), Z. T. - nr (...), A. P. - nr (...) a także w protokole z egzaminu przeprowadzonego w dniach: 18 sierpnia 2012 r. oraz 29 -30.09.2013 r. przez komisję egzaminacyjną w składzie: J. D., I. D. oraz M. D. na niekorzyść oskarżonego;

- w części dotyczącej uniewinnienia I. D. od popełnienia zarzucanych jej czynów z art. 271 § 1 i 3 kk polegających na poświadczeniu nieprawdy w dokumentach w postaci zaświadczenia z dnia 30.09.2012 r. o ukończeniu kursu przez: M. K. - nr (...), P. K. - nr (...), A. R. nr (...), E. Z. - nr (...), R. M. - nr (...), J. O. - nr (...), J. P. - nr (...), M. S. - nr (...), Z. T. - nr (...), A. P. - nr (...) oraz w protokole z egzaminu przeprowadzonego w dniach: 18.08.2012 r. oraz 29-30.09.2013 r. przez komisję egzaminacyjną w składzie: J. D., I. D. i M. D., - na niekorzyść oskarżonej

- w zakresie dotyczącym uniewinnienia J. G. (1) – w całości na niekorzyść oskarżonego

Wyrokowi temu zarzucił również mający wpływ na treść wydanego orzeczenia błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę jego wydania, polegający na przyjęciu przez sąd, że:

- M. D., J. D. i I. D. nie może być podmiotem zarzucanych im popełnionych wspólnie i w porozumieniu przestępstw z art. 271 § 1 i 3 k.k. podczas z wyjaśnień M. D. (k. 954) wynika, że do komisji egzaminacyjnej pod swoim przewodnictwem powołała J. D. i I. D., z wyjaśnień I. D. (k. 959) wynika, że powołana została do tej komisji, a z programu szkolenia obsługi wózków jezdniowych opracowanego przez UDT, w oparciu o który odbywał się przedmiotowy kurs /k. 676/ wynika wprost, że do przeprowadzenia egzaminu M. D. zobowiązana była powołać komisję egzaminacyjną w składzie co najmniej 3 osób i w związku faktem ich powołania, byli podmiotami zdolnymi do ponoszenia odpowiedzialności karnej za czyny z art. 271 § 1 k.k. odnoszące się do przedmiotowych dokumentów;

- dokument w postaci protokołu z egzaminów, zaświadczenia o ukończeniu kursu oraz protokół potwierdzający szkolenie BHP, nie wyczerpują znamion przedmiotowych dokumentu w zakresie o jakim mowa w art. 271 §1 k.k., podczas gdy z zeznań J. R. wynika, że taki dokument zaświadczenia umożliwia operowanie wózkiem jezdniowym na terenie zakładu pracy, jedynie po uprzednim wydaniu instruktażu stanowiskowego (k. 726), zaś z programu UDK (k. 674v) wynika, że przedmiotowy kurs umożliwia uzyskanie dokumentu potwierdzającego kwalifikacje do obsługi wózków, a zatem przyjmuje się, że osoba legitymująca się takim zaświadczeniem posiada, zweryfikowaną wynikiem egzaminu, praktyczną wiedzę dot. operowania wózkiem oraz przeszkolenie w zakresie BHP, a tym samym zaświadczenie takie posiada przymiot dokumentu zaufania publicznego,

- I. D. i J. D. nie mogą stanowić podmiotu odpowiedzialności karnej za czyny które popełnili wspólnie i w porozumieniu z M. D., podczas gdy zgodnie z treścią art. 21 § 2 k.k. współdziałający podlegają takiej odpowiedzialności nawet gdyby okoliczność osobista dotycząca sprawcy a stanowiąca znamię czynu zabronionego ich nie dotyczyła, ale o niej wiedzieli, co w niniejszej sprawie ma zastosowanie, jako, że oskarżeni – by uczynić zadość wymaganiom programowym kursu – wspólnie i w porozumieniu sporządzili poświadczające nieprawdę rzeczony dokumenty,

- J. G. (1) i M. D. nie mogą być podmiotem odpowiedzialności karnej za zarzucany im czyn popełniony wspólnie i w porozumieniu, zaś rzeczony protokół (k. 22) nie stanowi dokumentu o jakim mowa w art. 271 §1 k.k., podczas, gdy przeprowadzenie szkolenia z zakresu BHP stanowiło element składowy programu szkolenia obsługi wózków jezdniowych opracowanego przez UDT i oskarżeni sporządzając ten protokół potwierdzili fakt przekazania kursantom wiedzy, wymaganej po zdanym egzaminie do pracy wózkiem jezdniowym, a tym samym J. G. (1) był inną osobą uprawnioną do wystawienia dokumentu, o jakim mowa w art. 271§1 k.k., zaś M. D. ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 21 § 2 k.k.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Prokuratura jest nie zasadna wobec czego nie była w stanie wzruszyć zaskarżonego postanowienia.

Podkreślić należy, że przestępstwo z art. 286 §1 k.k. może być popełnione jedynie umyślnie, przy czym oszustwo stanowi przestępstwo kierunkowe, a sprawca powinien obejmować wszystkie znamiona oszustwa zamiarem bezpośrednim. Zamiar musi być objęty wolą sprawcy i mieścić się w jego świadomości. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że w realiach niniejszej sprawy brak było dowodów na to, że oskarżona M. D. od początku nie miała zamiaru przeprowadzenia kursu, czy też zamierzała przeprowadzić kurs w sposób niepełny, wadliwy czy sprzeczny z wnioskiem o dofinansowanie projektu z funduszy unijnych. Materiał dowodowy w sprawie nie doprowadził również do niebudzących wątpliwości ustaleń, aby działania tego typu były podejmowane w porozumieniu z J. D. czy I. D., poza podpisaniem protokołów z egzaminów. Trudno przyjąć, że oskarżona nie miała zamiaru przeprowadzić kursu ponieważ ze zgromadzonych dowodów jednoznacznie wynika, że przeprowadzono rekrutację, spotkanie organizacyjne połączone z badaniem psychologicznym, zorganizowano warunki do teoretycznego i praktycznego szkolenia poprzez wynajęcie sali, przekazanie kursantom książek, prezentację filmu, zorganizowanie placu manewrowego i wynajęcie wózka widłowego do praktycznej nauki. Tak więc trafnym jest ustalenie Sądu Rejonowego, że szkolenie miało miejsce zarówno w sferze praktycznej jak i teoretycznej. Niemniej jednak kurs posiadał liczne niedostatki organizacyjne (niepełny wymiar godzin szkolenia, oszczędności na carteringu, brak szkolenia BHP oraz egzaminów). W sprawie niemożliwym jednak było ustalenie, ile rzeczywiście trwały zajęcia teoretyczne i praktyczne, a także ustalenie dokładnej wartości związanego z w/w niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Ponadto z § 27 ustawy o dofinansowanie z projektu funduszy unijnych wynika, że odstąpienie od warunków umowy nie powodują automatycznego obowiązku zwrotu całości przyznanej kwoty dofinansowania. W przypadku niewłaściwego wykonania umowy strona umowy ponosi odpowiedzialność cywilną za niewłaściwe wykonanie umowy. I tylko taka ewentualnie odpowiedzialność w niniejszej sprawie może zachodzić.

Sąd Odwoławczy w pełni podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że w sprawie brak jest danych dostatecznie uzasadniających popełnienie przez oskarżonych M. D., J. D. i I. D. zarzucanych im aktem oskarżenia czynów w zakresie znamion przestępstwa z art. 286 §1 k.k.

Trafnym jest również ustalenie przez Sąd Rejonowy, że nie można żadnemu z oskarżonych przypisać czynów z art. 271 §1 k.k. albowiem nie byli oni funkcjonariuszami publicznymi i brak było w ustawie czy też niższych aktach prawnych upoważnienia do wydania przez nich dokumentów np. protokołu odbioru wykonania pracy przeprowadzenia szkolenia teoretycznego z zakresu BHP. Natomiast zaświadczenia o ukończeniu kursu organizowanego przez M. D. miały wyłącznie charakter wewnętrzny i nie dawały one uczestnikom szkolenia żadnych uprawnień, bo takowe nadaje

jedynie egzamin przeprowadzany przez Urząd Dozoru Technicznego. Tylko ta instytucja może nadać uprawnienia świadectwa kwalifikacji, które uprawniają do prowadzenia wózków jezdniowych. A w realiach niniejszej sprawy podkreśleniu wymaga fakt, że szkolenie w ramach projektu było prowadzone wg. schematu odpowiadającego programowi szkolenia udostępnionego przez UDT, niemniej jednak nie było tożsamym szkoleniem, przez co nie nadawało uprawnień tożsamych z nadawanymi przez Urząd Dozoru Technicznego.

Mając na względzie powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku.

O kosztach zaś orzeczono na podstawie art. 632 pkt. 2 kp.k.